

Registrační číslo projektu	CZ.03.03.01/00/22_021/0001983
Název projektu	Společné rodičovství
Příjemce (název)	Kappa Beta Institut, z.s.

Okruhy pro rozhovory s aktéry

Scénář:

1. ÚVOD

- Představení: sebe, organizace, projektu
- Navázání důvěry a přátelského vztahu během rozhovoru
- Organizační přiblížení rozhovoru (jak dlouho bude trvat rozhovor, jakým způsobem si budete dělat poznámky a jak je budete využívat -> souhlas respondenta. Info, že nemusí odpovídat na otázky, které nechce...)

OSPOD

- Co je cíl rozhovoru?

Potřeba přesně pochopit Vaše potřeby a cestu klienta institucí OSPODu

2. NĚCO O RESPONDENTOVÍ

- Představíte nám krátce sebe popř. i vaše oddělení (u vedoucí)?
[Vedoucí oddělení OSPOD – Praha Východ, na OSPODu pracuji od r. 2014, jako vedoucí od 2020](#)
- Co je ve vašem oddělení v současné době nejřešenějším tématem?
[Je toho teď spousta, hodně řešíme ty nejzávažnější případy. A také se proslýchá, že by agendu kolizních opatrovníků už neměly zastávat OSPODy, dle připravované novely zákona. Nejspíše už od roku 2025, ale netuším, kdo by to po nás měl převzít. Hodně velké téma u nás je také Cochemská praxe a Edukace rodičů, zpracované organizací Women for women.](#)

3. PROČ PŘÁVĚ VY?

- Představení role ospod v projektu – OSPOD – klíčová role, zástupce dítěte v komunikaci se státem

4. CHCEME ZNÁT VÁŠ NÁZOR A VAŠE POTŘEBY A PŘÁNÍ

- Jaké jsou nejčastější případy, kdy rodiče či děti vyhledávají vaši pomoc?
[Ohrožené děti a kolizní opatrovnictví, v rámci tohoto projektu je pro Vás důležitější kolizní opatrovnictví, takže o něm budu mluvit. Ve většině případů přicházejí rodiče na výzvu soudu, ve výjimečných případech přicházejí rodiče z vlastní iniciativy ještě před soudem.](#)
- Znáte nějaké preventivní opatření, které by pomohlo dětem i rodičům před "spuštěním" samotného procesu rozvodu?
[Určitě, my hodně využíváme Edukaci rodičů-Cochem. \(\[www.edukace.cochem.cz\]\(http://www.edukace.cochem.cz\)\), obecně ale bohužel na prevenci nemáme moc čas a prostor, OSPODy jsou velmi přetížené, takže více odkazujeme na neziskovky, které toto řeší. V rámci našeho pracoviště odkazujeme většinou na pražské neziskovky, v našem okrese nejsou dostupné.](#)

- c) Co bývá pro děti a pro rodiče nejnáročnější?
Přijmout novou situaci, to že bude hodně věcí jinak, změnu většinou nechtějí (pokud se nejedná o nějaké týrání atp.). Pro děti je nejhorší, když si mají VYBRAT! Pro rodiče je nejtěžší zpracovat většinou protichůdné představy o tom, co je v nejlepší zájmu dítěte, každý z rodičů to často vidí jinak.
- d) Co myslíte, že by pro rodiče byla největší pomoc v jejich rozvodu?
Již zmíněná edukace, ideálně oba rodiče, ještě před prvním stáním. Nechci být genderově nevyvážená, ale z praxe si většinou otcové myslí, že pokud jsou děti svěřeny do péče manželky, tak zcela ztrácí vliv na výchovu, ale tak to není, a to se právě v programu edukace moc hezky vysvětluje.
- e) Co myslíte, že by pro děti byla největší pomoc v rozvodu? Před V průběhu DOHODA rodičů, klid a aby převzali zodpovědnost rodiče a rozhodli oni po rozvodu dodržování dohody a vzájemný respekt, děti si zvyknou na vše nové, nejhorší je pro ně, když jsou neustále pod tlakem.
- f) Jaké opatření by pomohlo maximálně u/ochránit děti?
U těch vyhocených případů jsem přesvědčena, i když jsem si vědoma, že to u nás zatím nemá vůbec šanci, že by pro děti bylo nejlepší dočasné umístění do neutrálního prostředí, kde by s nimi pracovali terapeuti, něco jako lázně, ozdravovna. Rodiče by také měli prostor si vydechnout a podívat se na situaci s odstupem.
- g) Co myslíte, že by pomohlo dětem i rodičům rozvodem projít co nejlépe, nejzdravěji?
Výše zmíněné, ale to u nás ještě není.
- h) V čem Vy konkrétně spatřujete největší úskalí/slabinu v procesu rozvodu s ohledem na dítě?
Zákonů je u nás dost a myslím, že jsou v pořádku, pro nás je důležité, abychom se je nebáli využívat, ta opatření, která máme k dispozici, ale zároveň se vyvarovat jejich nadužívání/zneužívání.
- i) Jaké další instituce, možnosti obvykle využíváte v případě, že jsou v rozvodu nezletilé/zletilé děti a v jakých případech?
Pexeso Zbraslav (ti už fungují dlouho a mají např. i podpůrné skupiny pro rodiče, kteří jsou dětmi „odmítaní“ – kvůli manipulaci druhého rodiče a další skupiny), Magdala Praha, ProDialog, Proxima sociále, Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje, s těmi to funguje a pracujeme s nimi nejčastěji.
- j) Jakou pomoc nabízíte obvykle rodičům a dětem pro jejich psychickou ochranu, psychické zdraví?
My jako pracovníci OSPODu žádnou, ale máme k dispozici 2x měsíčně k nám dochází psycholog, tak ho můžeme doporučit, většinou má kapacitu.
- k) Jaká pomoc se domníváte, že má velký potenciál a není dostatečně využívaná? Proč není využívaná?
Asistované kontakty, psychiatr pro děti, ale na terapii se čeká většinou min. 1 měsíc a déle. Při manipulaci jedním z rodičů pak jsou skvělé právě asistované kontakty, ale ty jsou totálně přetížené a kapacity nemají.
- l) Jak nahlížíte na mediaci? V čem by mohla v rozvodu a zájmech dětí pomoci?
VÝBORNOU! Tím, že odmítáme samostatné schůzky s jedním z rodičů (pouze ve výjimečných případech), společně jednáme s oběma rodiči a zde velice často využíváme mediační techniky. Já osobně mám moc ráda práci s rozhádanými rodiči, zvažuji i projít kompletním výcvikem mediace, zatím máme za sebou jen nějaká mediační minima. Díky mediaci se nám i kolikrát podaří zklidnit situaci např. během soudního jednání. My můžeme mediaci v rámci soudního řízení také nařídit, pak máme nástroje jako pokutu, terapii...

- m) V čem vidíte největší potenciál/příležitost pro důstojnější a méně bolestivý rozvod? Zavřít rodiče na 14 dní na opuštěný ostrov ještě před soudem, aby museli bojovat o přežití 😊)). Vždy myslím na to, a říkám to i svým podřízeným, že pracuji s klientem v KRIZI, děti jsou pro ně to nejvíc, nejcitlivější téma. Cochem – funguje jako skvělá příprava na proces rozvodu. Edukace rodičů je kurz asi na 1,5 hodiny – dozví se v něm, jak dítě celou situaci vnímá, jaké jsou jejich pozice, že nadále zůstávají OTEC A MATKA.

5. VZTAH RESPONDENTA A CÍLOVÉ SKUPINY

- a) Kdy se k vám klient dostane? V jakých je emocích? Zklamání, podraz, křivda, ublížení, většinou se jedna ze stran chce rozvést a odejít a druhá ne. Jak se dozví o práci OSPOD, co je váš první krok? Dostanou předvolanku od soudu, na OSPOD je jim přidělený opatrovník, pracujeme s dětmi od cca. 12 let, ale často i mladšími – většinou od zahájení školní docházky. Jsme povinni s dětmi mluvit ještě před soudem. Dítě je naším klientem. Jak dlouho v průměru dochází klient na OSPOD? Min. 1 setkání, někdy i 2 -3. Kdo všechno z okolí klienta je do systému a OSPOD zapojen? Zákonní zástupci, výjimečně širší rodiny – prarodiče jsou většinou velký „průšvih“, to bývají nejhorší případy.
- b) Co je pro vás při práci s klientem nejtěžší? Udržet si odstup ve smyslu, respektovat a nehodnotit ze svého pohledu, jak klienti vychovávají své děti, pak zatvrdělí rodiče. Co vám při práci s klientem schází? Nástroje máme, je jich hodně, někdy je těžké, naučit s všechny nástroje využívat. Někdy je naše práce zatížena přílišnou byrokracií. Je něco konkrétního, co Vám v práci s klientem schází? Mrzí mě celková „prestiž“ pracovníků OSPOD ve společnosti – máme nálepku „Zubatá“ (film Kolja), a velká podhodnocenost, tabulkově jsme zařazeni, jako úředník na přepážce, který vydává OP, přitom vykonáváme funkci advokátů dětí, v rámci ohrožených dětí je to zase obrovská zodpovědnost...
- c) Máte nějaká zákonná omezení? Máte možnost nebo prostředky to změnit? Popř. co by taková změna obnášela? Jsme ve střetu v tom, že jako účastníci soudního řízení, v rámci kolizního opatrovnictví, bychom měli mít všechna práva a povinnosti jako účastníci, ale z podstaty naší práce a tím, že podléháme kraji, tak tato práva nemůžeme využívat. Soudy nás tlačí k tomu, abychom ta práva využívali, ale kraje trvají na tom, že jako úředníci na to nemáme právo. Jedná se o rozpor MPSV a kraje. Snažili jsme se řešit, měli jsme setkání s oběma stranami, ale zatím se to nikam neposunulo.

6. RESPONDENT A JEHO PRÁCE

- a) Co na své práci oceňujete? Kolektiv, ten máme skvělý, máme výborné supervize. Co vám udělá radost? Jak se průběh vaší práce projevuje ve vašem osobním životě? A jak se to projeví na jejich vlastním životě?

Cítíla jsem, že už nás tlačí čas, tak tyto otázky jsem přeskočila.

7. MEDIACE

- a) Využíváte institut mediace? – jak často, kde, a jak jste spokojení? Pokud je mediace doporučena, tak to ji využíváme často, často ji doporučujeme, většinou se rozhodují, jestli mediaci nebo rodinnou terapii. Nařízené mediace skoro vůbec – rodiče, pokud k ní nejsou motivovaní, tak většinou nemá výsledky. Pokud už něco nařizujeme, tak je to spíše ta rodinná terapie.

8. ODPOVĚĎ NA GENERÁLNÍ OTÁZKY

"Jaké konkrétní kroky by z Vašeho pohledu zásadně pomohly zkrácení, ulehčení a zpřehlednění 3 stupňového rozvodového procesu a jeho účastníkům (dětem, rodičům, soudcům, OSPOD.....)?"

V konfliktních rozvodech si myslím, že je třístupňový systém správný. Pokud mají dohodu, která je funkční a vznikla bez nátlaku, tak systém zkrátit a zjednodušit třeba jen jedním stáním. Z mého pohledu je dohoda od začátku tak v 10% případech, v 70% se jí podaří dosáhnout během rozvodového řízení a u

20% se to prostě nepodaří. Např. u soudu v N. Jičíně, kde jako první zaváděli Cochemskou praxi a kde na dohody hodně tlačili, tak tam bylo období, kdy byla snad 100% dohodovost, ale tomu upřímně moc nevěřím, někdy to prostě nejde hned, musí na to třeba dozrát čas.

"Co by podle Vás pomohlo snížit tlak na děti, co konkrétně?"

Apel na rodičovství, aby si rodiče uvědomili, že i když se rozejdou, budou se nejspíš i nadále potkávat – narozeniny, maturity, promoce, svatby...a na všech těchto událostech se budou potkávat a pro všechny bude jednodušší, pokud se budou alespoň slušně bavit, s respektem.

"Co by bylo možné udělat pro děti i rodiče před samotným rozvodem/rozchodem, aby věděli, do čeho jdou a co je bude čekat?" Edukace rodičů

9. ZÁVĚREČNÉ SLOVO

- a) Jak se Vám rozhovor líbil? Napadá Vás už nyní nějaké vylepšení systému? Otázka na pokračování působení v projektu (WS, rodiny ...) O WS jí máme určitě dát vědět, ideálně s co největším předstihem - Andrea.Cinklova@mestocernosice.cz
- b) Máte nějaké dotazy, ráda Vám je zodpovím.
- c) Poděkování
- d) X